ՔԱՂՈՒԱԾՔ ՍԻՆՈԴԻ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՑ

Դեկտեմբերի 29-ին Սինոդը իրաւունք տուեց Տ. Համազասպ վարդապետին 30 բուբլի առնել Մ. Աթոռի գանձարանից և գնալ Տփխիս բժշկութեան։

Նոյն թուին Սինոդը լուծուած է համարում Հայկանուշի ամուսնութիւնը Նիկոլայ Սարգսեանի հետ և իրաւունք է տալիս կնոջը նորից ամուսնանալ։

Նոյն թուին Սինոդը հրամայեց լուծել Մատթէոս Զօրանեանցի ամուսնութիւնը Մարիամ Զօրանեանցի հետ, ժարգուն իրաւունք տալով կրկին ամուսնանալ։

Նոյն թուին Սինոդը կարգադրեց Ղարբուզուլի գիւղի ծխական հոգաբարձութեան 25 բուբլի տալ Յովսէփ քահանային և ծառայունկը ընդունել եկեղեցու սեփականութիւն։

Նոյն թուին Սինոդը պատուիրեց վանական կառավարչին հաշիւները Փարաքարի այգու նախկին կապալառուի հետ և Սինոդի երկու անդամների ներկայութեամբ աճուրդ նշանակել։

Նոյն թուին Սինոդը որոշեց Սպառողական ընկերութեան իրաւունք տալ Վաղարշապատում ոգելից ըմպելիք ծախել. երկրորդ հրամայում է վանական կառավարութեան նշանակել աճուրդ մի տարով Վաղարշապատում ոգելից ըմպելիքի մի խանութ պահելու համար. երրորդ աճուրդով տալ հիւրատան բուֆետ բանալու իրաւունքը։

Նոյն թուին Սինոդը որոշեց յանձնել Տ. Յուսիկ վարդապետին, մասնագէտների միջոցով գնահատել Ռէյտերի շինութեանց գործը և ուղարկել Սինոդ վերջնական վճռի համար։

Դեկտ. 30-ին Սինոդը հրամայեց Հայոց Վրաստանի

Կոնսիստորիային թոյլ տալ Սիմէոն քահանայ Աբրահամեանին քահանայագործութիւն անել։

Նոյն թուին Սինոդը որոշեց Բառնաբաս վարդապետին կարգել պաշտօնակատար Տաթեւու վանուց, Գեղամ վարդ. Հաղբատայ վանուց, Միքայէլ վարդ. Ճահնապատի, Ստեփան վարդ. Շիրակունուն ուղարկել իւր տունը նշանակելով անունդ ամսական 15 բուբլի, Յովել վարդ. վանահայր Հոռոմոսի, Աբրահամ վարդ. Խնձկոնից, Հմայեակ վարդ. Տ. Սարգսեանին թողնել Շամախու Կոնս. անդամ, Ընձակ վարդապետին Մողնու վանահայր և Ապարանի գործակալ, Անտոն վարդապետին՝ Զարեքայ վանքի վանահայր, դպիր Խաչատրին Բճնու անտառի կառավարիչ՝ տալով բոլորին էլ՝ ճանապարհածախս՝ ուղարկել իրենց պաշտօնատեղիները։

Յունուարի 5-ին Սինոդը հրամայեց դանձապահ Համազասպ վարդապետին տալ վանական Կառավարութեան 50 բուբլի ելեքտրական կայարանի վարպետներին վճարելու. գրել Կարսի հոգևոր Կառավարութեան, որ 114 ր. 60 կ. փայտի ծախսը մոցնէ վիճակային արդեանց հաշուին։

Նոյն թուին Սինոդը որոշեց իմաց տալ հանգուցեալ Սրբոտակէս արքեպ. պարտապաններին՝ — Երևանցի Վասիլ Եղիազարեանցին, որի պարտքն է 2000 ր. և Վաղարշապատաբնակ Մատթէոս Տէր Պետրոսեանին, որի պարտքն է 1400 ր.—որ առաջինի ժամանակը լրանում է մարտի 16-ին, իսկ երկրորդը պարտքի հետ պիտի վճարէ 7½ ր. տոկ. հաշուած 1897 թուականից։

Յունուարի 12-ին Սինոդը հրամայեց Վրաստանի Հայոց Կոնսիստորիային ձեռնադրել Արտաշէս Տ. Գալստեանին քահանայ Ճանճղայ, Մոլիթ և Զխարուլայ գիւղերի վերայ։

Նոյն թուին Սինոդը որոշեց պահանջել Երևանի Կոնսիստորիայի միջոցով Մեսրոպը վարդապետ Տէր Մովսեսեանից 1896 թուականից ի վեր փոխարինաբար ստացած, բայց ցարդ մոռացութեան տուած պարտքը՝ 102

բուբլի, նոյն և Մեսրովբ քահանայ Մելեանից՝ 130 բուբլի, և ներկայացնել Սինոդին։

Նոյն թուին Սինոդը վճռեց Տփխիսի շրջանային դատարանի Պորկուբորի ձեռքով Արսէն Ղլտճեանին քրէական պատասխանատուութեան ենթարկել մի շարք գեղծումների համար, ինչպէս՝ մատեանը այրել և ս. Սարգիս վանքի հաշիւները կեղծել ևն։

Նոյն թուին Սինոդը որոշեց թոյլտուութիւն խնդրել Օտար Դաւանութեանց Հոգևոր գործոց Դեպարտամենտից՝ Գանձակի ծխական ժողովի արձանագրութեան համաձայն՝ Գանձակի ս. Յովհաննէս եկեղեցու «Արաբլու» կոչուած հողից յատկացնել 5 դես. 350 ր. արժողութեամբ՝ շտաբ-կուարտիր շինելու տեղ զօրքի համար։

Յուն. 17-ին Սինոդը հրամայեց վկայական տալ Աւագ Դանդեանին Վաղարշապատում գինեվաճառութեան խանութ բանալու։

Նոյն թուին Սինոդը անհիմն գտնելով Նոր Նախիջևանցի Գէորգ Թելլեքեանի խնդիրը ամուսնալուծութեան համար՝ մերժեց։

Նոյն թուին Սինոդը հաստատեց Նոր Նախիջևանի Կոնսիստորիայի վճիռը, որով լուծուում է Կարապետ Ալաճալեանի պսակը իւր կնոջ Կատարինէի հետ, տալով վերջինիս կրկին ամուսնանալու իրաւունք։

Նոյն թուին Սինոդը պատուիրեց թեմական Կոնսիստորիաներին կազմել 1906 թուի տեղեկագիրը և առաջի առնել Սինոդին։

Նոյն թուին Սինոդը թոյլ տուեց Երևանայ Կոնսիստորիային Վահան Աստուածատրեանին ձեռնադրել քհնոյ։

Նոյն թուին Սինոդը պատուիրեց գանձապահ Համազասպ վարդապետին՝ տալ վանական կառավարութեան արտաքոյ նախահաշուի 800 բուբլի։

— Նոյն թուին. Սինոդը նստարական պայմանով 1897-ից մինչև 1907 մարտի 1-ը կապալով է տալիս վանքապատկան «նորագեղի» այգին Երևանցի Համբարձումի Գէորգեանին տարեկան 576 ր. 9 տարուանը 5184 ր., ըստ պայմանի կապալադրամը պարտաւորուում է վճարել տարեկան երկու նուազ։ 1093-ից մինչև 1906 թիւը ոչինչ չէ վճարում։ 1906-ի մայիսի 17-ին Գէորգեանը մի խնդրով դիմում է Սինոդին և խնդրում է զիջել 1904 և 1905-ի կապալադրամը, մնացածը խոստանալով վճարել։ Սինոդը «վասն անբարեյաջող հանգամանացն» խնդիրը յարգում է և ի հաշիւ առնելով նրա ցոյց տուած 192 ր. 8 կ. հնձանի և պարսպի ծախսը (թէև թոյլ էր տրուած ծախսել միայն 100 բուբլի) 1344 ր. անպահանջ է թողնում և մնացածը պահանջելով կրկին 9 ամեայ պայման է կապում։

Տ. Բարգէն վարդապետը առանձին յայտարարութեամբ դիմում է Սինոդին և ի նկատի ունենալով որ 1904 և 1905 տարիների բերքը սովորական է, որ Գէորգեանը ոչ մի փաստ ցոյց չի տալիս վասն «անբարեյաջող հանգամանաց», որ Սինոդը ոչ մի կերպով հասու չէ Համբարձումեանի կրած վնասին, որ Սինոդը պայման կապելիս անբարեյաջող հանգամանաց կէտ չէ մացրել, որ այդ որոշումը վնաս է Մայր Աթոռի առանց այն էլ սուղ միջոցներին, որ այդ զիջումով հ. հ. անդամք բարոյական պատասխանատուութեան տակ են ընկնում թէ Մայր Աթոռի թէ միաբանութեան և թէ ժողովրդի առաջ, որ կապալառուն ամբողջ 4 տարի վճարը պահելով պայմանագանց է դտնուել, պնդում է կապալը լրիւ պահանջել և այլ ևս այդին նրան չտալ։

Սինոդը անհետևանք է թողնում Տ. Բարգէն վարդապետի պահանջը և հրամայում է 467 բուբլի 32 կոպ. մնացորդը ստանալ։

— Փետրուարի 18-ին. Ինժիներ Կիրակոսեանը կամենում է հիմնել Երևանում եղեքտրական կայարան և

առաջարկում է Սինոդին, յանձնել իրեն 24 տարով վանքապատկան ջրաղացը, խոստանալով առաջին 12 տարին վճարել 500-ական ր., իսկ հետեւեալ 12 տարին 1200-ական րուբլի, պայմանաժամը լրանալուց յետոյ ամբողջ կալուածը իր բոլոր պարագաներով նուիրել Մայր Աթոռին. Սինոդը ընդունեց այս առաջարկութիւնը և պարտ ու պատշաճ կարգադրութիւն արաւ.

Նոյն թուին. Սինոդը քննելով Վրաստանի թեմի վիճակային և օտարին ելից և մտից տումարները, մի շարք զեղծումներ և ապօրինի վատնումներ է գտել, ուստի որոշեց՝ Սինոդի օբ. Պրոկուրորի առնդման համաձայն «յանձնել ի դատ մարմնաւոր իշխանութեան զՏ. Գաբրիէլին արքեպիսկոպոսն, զԱնդամ Կոնսիստորիային զԵփրեմ վարդապետն, զԳրիգոր քահանայն Տէրմազանեանց, զՁաքարիա քահանայն Զարգելեանց, զԳրիգորիս քահանայն Երզնկեանց, զԳանձապահ Սարգիս քահանայն Տէրյեան և զԱտենադպիր Բեկժանեանց՝ ի ձեռն պրոկուրորի շրջանական դատարանին Տփխեաց». Իսկ օբ. Պրոկուրորի երկրորդ պահանջը՝ հեռացնել նոցա պաշտօնից քննութեան ընթացքում՝ թողնել առանց հետեւանքի.

Նոյն թուին. հրամայեցին թեմ. Կոնսիստորիաներին մատուցանել Սինոդին՝ սրբազնագործ պաշտօնէից որբոց և այրեաց հոգաբարձութեան դրամարկղի մանրամասն հաշիւը 1906 թուի վերաբերեալ.

Նոյն թուին. Սինոդը հրամայեց պատուիրել ճեմարանի վարչութեան մատուցանել Սինոդին ճեմարանի վերաբերեալ 1906-ի տեղեկութիւնը. երկրորդ՝ պատուիրել թեմ. առաջնորդաց Հայոց Վրաստանի, Ղարաբաղի, Բեսարաբիոյ, Աստրախանի, Երեւանի անցեալ 1906 թուի մանրամասն տեղեկութիւն թեմ. դպրանոցների վերաբերեալ.

Նոյն թուին. Սինոդը մերժեց Երեւանի Կոնսիստորիայի միջնորդութիւնը՝ ձեռնադրել քահանայ Բարաղամ Բարաղամեանցին նորա թերուսութեան պատճառով.

Նոյն թուին. Սինոդը հրամայեց գանձապահ Համազասպ վարդապետին, Սարգիս Քոչարեանի գրաւականը՝ 50 ռուբլին մոցնել Մայր Աթոռոյի վարձագրամոց հաշուի տումարում։

Նոյն թուին. Սինոդը հրամայեց գրաւել Մելքոնեանցի 25 ռուբլին և մոցնել Մայր Աթոռի մուտքի տումարը և նշանակել վերջնական աճուրդ հիւրանոցի բուֆէտը մի տարով բանալու համար։

Նոյն թուին. Սինոդը հրամայեց վանական Կառավարութեան կազմել վանքապատկան գիւղերի համար մի մի մատեան և մոցնել այնտեղ վանքապատկան գիւղի տների, այգիների և վարելահողերի սահմանները և տարածութիւնը։